

Konsernihallinto, lakipalvelut

19.5.2025

Dnro 3136-2025

Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Itsenäisyydenaukio 2, Turku
PL 4, 13035 AVI
kirjaamo.lounais@avi.fi

Turun kaupungin selvitys Lounais-Suomen aluehallintovirastolle hallintokantelun johdosta - Aluehallintoviraston selvityspyyntö LSAVI/3964/2025

Testamentti ja Konsta Lahtisen stipendirahasto

Konsta Lahtinen on 8.6.1967 tekemällään testamentilla testamentannut koko omaisuutensa Turun kaupungille Itäisen kansalaiskoulun metalliosaston oppilaiden stipendirahastoksi, samalla myös määräten, että rahaston kartuttamisesta ja käytöstä päättää kansakoulujen johtokunta. Lahtinen on kuollut 25.1.1977, minkä jälkeen kaupunki on ottanut testamenttivarat vastaan ja on kaupunginvaltuuston 26.3.1979 § 46 tekemällä päätöksellä perustanut Konsta Lahtisen stipendirahaston ja on samalla vahvistanut rahastolle säännöt. Testamentin tekemisen jälkeen 1970 luvulla peruskoulu-uudistuksen myötä edellä mainittu Itäinen kansalaiskoulu on sulautunut Puropellon peruskouluun. Konsta Lahtisen stipendirahaston sääntöjen mukaan rahaston varoja on tullut käyttää stipendien jakamiseen Puropellon koulussa metallitöitä opiskelleille opinnoissaan ansioituneille oppilaille.

Konsta Lahtisen Stipendirahaston yhdistäminen Stipendirahasto-nimiseen rahastoon

Konsta Lahtisen stipendirahasto on kaupunginvaltuuston 3.12.2018 § 240 tekemällä päätöksellä samanaikaisesti usean muun rahaston kanssa yhdistetty kaupungin Stipendirahasto -nimiseen rahastoon, joka on perustettu vuonna 1972 kaupunginvaltuuston päätöksellä yhdistämällä yli 50 lahjoitusrahastoa, joilla on ollut historiaa 1800-luvulta lähtien. Stipendirahastosta on jaettu stipendejä sekä perusopetuksen että ammatillisen koulutuksen oppilaille sekä myöhemmässä vaiheessa myös lukioiden oppilaille. Rahastojen yhdistämistä on perusteltu sillä, että historian saatossa kaupungille tulleita lahjakirjoja ja testamentteja ei ole voitu noudattaa kirjaimellisesti, koska lainsäädäntö ja kouluverkko ovat muuttuneet vuosien saatossa useaan otteeseen. Stipendirahaston sääntöjen mukaan rahaston varoja käytetään stipendien jakamiseen perusopetuksen oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille, tarkentamatta varojen käyttöä mainittua tarkemmin.

Asian sääntely kunnallislaissa ja kuntalaissa

Jo kumotun kunnallislain (953/1976) 88 §:ssä, sellaisena, kun kyseinen lainkohta oli lailla 14.12.1990/1122 säädetyssä muodossaan, oli säädetty, että kunnan lahjana tai testamentin nojalla määrättyyn tarkoitukseen käytettäväksi saaman omaisuuden hoidossa saadaa poiketa lahjakirjan tai testamentin määräyksistä, jos se olosuhteiden muuttumisen tai muusta syystä on katsottava tarpeelliseksi. Lisäksi mainitussa pykälässä oli säädetty, että

milloin omaisuuden käyttäminen tarkoitukseensa on mahdotonta tai ilmeisesti hyödytöntä, saadaan omaisuus ottaa tai luovuttaa muuhun alkuperäistä tarkoitusta vastaavaan käyttöön.

Vaikka mainittua säännöstä ei ole uudessa kuntalaissa, niin voitaneen kyseisen kunnallislain säännöksen katsoa ilmentävän yleistä oikeudellista periaatetta lahjoitus- ja testamenttivarojen käsittelystä kunnan taloudenpidossa.

Puopellon koulun toiminnasta

Vuonna 1976 Itänen kansalaiskoulu muuttui Puopellon peruskouluksi, minkä jälkeen on tullut useita peruskoulun opetussuunnitelmia matkan varrella. Puopellon koulu sijaitsee edelleen samalla tontilla kuin Itänen kansalaiskoulu. Kyseisessä kansalaiskoulussa oli metallityö-niminen oppiaine, joka peruskoulu-uudistuksen myötä muuttui tekninen työ-nimiseksi oppiaineeksi. Vuosina 2021-2024 Puopellon koulussa on edelleen ollut pitkänä valinnaisena oppiaineena tekninen työ, jossa koulun opetussuunnitelman mukaan työskentely keskittyy niin sanottuihin koviin materiaaleihin, kuten puuhun, metalliin ja muoviin, minkä lisäksi tekninen työ käsittää myös elektroniikkatöitä. Tässä valinnaisessa teknisessä työssä, jossa työideat ovat pääosin vapaavalintaisia, syvennetään jo opittuja taitoja ja opitaan uusia tekniikoita työssä, jossa hitsaus- ja puuntyöstökoneet tulevat laajemmin käyttöön verrattuna peruskoulun seitsemännellä luokalla opetettavaan käsityö -nimiseen oppiaineeseen.

Stipendirahastosta jaetut stipendit vuosina 2021-2024

Stipendirahastosta on jo vuosikymmenet palkittu muun muassa peruskoulujen parhaimmat keskiarvot saaneita oppilaita, näin myös vuosina 2021-2024. Stipendirahastosta ei ole jaettu stipendejä peruskoulun oppilaille, jotka ovat onnistuneet ja menestyneet oppiainekohdaisesti. Stipendirahastosta peruskoulun oppilaille jaetuista stipendeistä on vuosittain päättänyt vuosittaisten stipendien jakamista koskevien jakeohdotusten mukaisesti perusopetuksen palvelualuejohtaja (17.5.2021 § 55/vuosi 2021/13.600,00 euroa, 11.5.2022 § 155/vuosi 2022/18.250,00 euroa, 28.4.2023 § 66/vuosi 2023/17.700,00 euroa ja 3.5.2024 § 124/vuosi 2024/17.700,00 euroa). Jakeohdotusten mukaan Puopellon koulun keskiarvon mukaan parhaille oppilaille näitä stipendejä on vuosina 2021-2024 jaettu seuraavasti: vuonna 2021 kymmenen kappaletta ja vuosina 2022-2024 kunakin vuonna yhdeksän kappaletta.

Puopellon koulun varoista jaetut stipendit vuosina 2021-2024

Stipendirahastosta, johon Konsta lahtisen testamenttivarat ovat siirtyneet Konsta Lahtisen stipendirahaston kautta, ei Puopellon koulussa ole vuosina 2021-2024 jaettu stipendejä, jotka on jaettu oppilaille jossakin määrättyssä oppiaineessa menestymisen perusteella. Puopellon koulussa on koulun omista varoista jaettu stipendejä nimikkeellä *Konsta Lahtisen stipendi – Teknisen työn taitajalle* seuraavasti: kolme stipendiä á 400,00 euroa/vuodet 2021-2022 ja kolme stipendiä á 100,00 euroa/vuodet 2023-2024.

Kaupungin yhteyshenkilö lisätietojen antamiseksi

Jukka Jyrkinen

Konsernihallinto, lakipalvelut

19.5.2025

Dnro 3136-2025

juristi
Turun kaupunki, lakipalvelut/konsernihallinto
jukka.jyrkinen@turku.fi
040 759 3628

Selvityksen liitteet

Liitteessä oleva Konsta Lahtisen testamentti 8.6.1967 on jäljennös Turun raastuvanoikeuden viidennen osaston pöytäkirjasta päivältä 12.9.1968. Lisäksi liitteessä on selvitys Konsta Lahtisen rahaston säännöistä ja mainitun rahaston yhdistämisestä kaupungin Stipendirahasto -nimiseen rahastoon sekä viimeksi mainitun rahaston säännöt. Liitteessä on myös selvitystä kaupungin peruskoulujen stipendien ja Puropellon koulun stipendien jakamisesta vuosina 2021-2024.

Pauliina Ahlas
lakiasiaintohtaja
Turun kaupunki, lakipalvelut/konsernihallinto

Liitteet:

- Konsta Lahtisen testamentti 8.6.1967
- Konsta Lahtisen stipendirahaston säännöt
- Turun kaupunginvaltuuston päätös 3.12.2018 § 240 ja sen liite
- Stipendirahaston säännöt
- Turun peruskoulujen stipendien jakoehdotus 2021
- perusopetuksen palvelualuejohtajan päätös 17.5.2021 § 55
- taulukko Puropellon koulun stipendien jaosta vuonna 2021
- Turun peruskoulujen stipendien jakoehdotus 2022
- perusopetuksen palvelualuejohtajan päätös 11.5.2022 § 155
- taulukko Puropellon koulun stipendien jaosta vuonna 2022
- Turun peruskoulujen stipendien jakoehdotus 2023
- perusopetuksen palvelualuejohtajan päätös 28.4.2023 § 66
- taulukko Puropellon koulun stipendien jaosta vuonna 2023
- Turun peruskoulujen stipendien jakoehdotus 2024
- perusopetuksen palvelualuejohtajan päätös 3.5.2024 § 124
- taulukko Puropellon koulun stipendien jaosta vuonna 2024